

Warszawa, 24 grudnia 2020 r.

Szanowna Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. 2014 poz. 1195 z późn. zm.) w imieniu Forum Kolejowego Railway Business Forum składamy petycję w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu doprowadzenie do zmian w *ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy* oraz w *ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym*.

Propozycje zapisów dotyczą prewencyjnego testowania pracowników na obecność alkoholu i środków odurzających oraz umożliwienia pracodawcy dostępu do danych osobowych dotyczących wyroków skazujących za przestępstwa i orzeczeń w sprawach o wykroczenia oraz dostępu do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. Celem zmian jest poprawa bezpieczeństwa w zbiorowym transporcie publicznym.

Petycja, wraz z propozycją zapisów ustawowych i uzasadnieniem, jest składana w interesie publicznym. Petycja jest wnoszona przez związek pracodawców Forum Kolejowe Railway Business Forum, Plac Bankowy 2, 00-095 Warszawa, KRS 0000208891.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
FORUM KOLEJOWE
RAILWAY BUSINESS FORUM

Adrian Furgalski

Przewodniczący Zarządu

Damian Grabowski

Członek Zarządu

Propozycja zapisów w zakresie prewencyjnego testowania pracowników na obecność alkoholu i środków odurzających.

Trzeźwość pracownika, zarówno pod kątem obecności alkoholu w organizmie jak i jakichkolwiek substancji psychoaktywnych ma kluczowe znaczenie w zarządzaniu bezpieczeństwem prowadzonej działalności przez każdego pracodawcę.

W przypadku takich branż jak transport publiczny, stan psychofizyczny pracowników ma jednak dużo szerszy wymiar, gdyż zarówno pracodawca jak i pracownik codziennie ponoszą szczególną odpowiedzialność za życie i zdrowie przewożonych pasażerów i innych uczestników ruchu drogowego.

Przewoźnik uruchamiając codziennie kursy i połączenia jest odpowiedzialny za zdrowie i życie pracowników, pasażerów oraz wszystkich innych uczestników ruchu drogowego, a więc zarówno pieszych jak i kierowców innych pojazdów na drodze.

Bezpieczeństwo w tego rodzaju działalności jest wartością nadrzędną, a brak regulacji, umożliwiającej prewencyjną weryfikację obecności w organizmie substancji odurzających i psychoaktywnych u pracowników mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo przewozów, stanowi dla przewoźników realne i zasadnicze utrudnienie w skutecznym zarządzaniu bezpieczeństwem realizowanych przewozów.

W związku z powyższym proponujemy kompleksowe uregulowanie przedmiotowej kwestii, poprzez wprowadzenie, zapisów przygotowanych na podstawie propozycji Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej, która stanowi systemowe rozwiązanie przedmiotowego problemu, tj. poprzez dodanie w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy nowego art. 224 w następującym brzmieniu:

Art. 22⁴. §1 Kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawiał się on do pracy w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, w tym środków zaburzających postrzeganie, świadomość i procesy poznawcze, środków odurzających, psychotropowych lub substancji psychoaktywnych wpływających na stan psychofizyczny pracownika, albo spożywał alkohol lub środek działający podobnie do alkoholu¹ w czasie pracy. Okoliczności stanowiące podstawę decyzji powinny być podane pracownikowi do wiadomości.

¹ Określenie „środek działający podobnie do alkoholu” występuje w art. 135 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 20 czerwca 1997 r. -Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2018 poz. 1990 ze zm.). Prawo wykroczeń w art. 87kw postępuje się pojęciem środka działającego do alkoholu. Kodeks karny (np. 178a kk) postępuje się pojęciem środka odurzającego.

§2 Uprawnienia kierownika zakładu pracy, o którym mowa w §1, służą również organowi nadziedzemu nad danym zakładem pracy oraz organowi uprawnionemu do przeprowadzenia kontroli zakładu pracy.

§3 Na żądanie kierownika zakładu pracy, osoby przez niego upoważnionej, a także na żądanie pracownika, o którym mowa w §1, badanie pod kątem wystąpienia jednego ze stanów, o których mowa w §1, przeprowadza uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego lub medyczne laboratorium diagnostyczne w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 849). Zabiegu pobrania materiału biologicznego do badania (płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny) dokonuje osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Do badania stanu trzeźwości stosuje się przepisy, wydane na podstawie art. 47 ust. 2. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

§4 W sytuacji, gdy obecność w organizmie pracownika podczas świadczenia pracy alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu mogłaby spowodować poważne zagrożenie zdrowia lub życia pracownika lub innych osób, jak również ryzyko wyrządzenia przez pracownika szkody znacznych rozmiarów w mieniu pracodawcy lub osób trzecich, dozwolone jest wykonywanie przez kierownika zakładu pracy lub osoby przez niego upoważnionej prewencyjnych, w tym polegających na wybieraniu losowo pracowników i testowaniu ich w odstępach czasu - kontroli pracowników na obecność w organizmie pracownika alkoholu za pomocą przyrządów kontrolno-pomiarowych² posiadających odpowiednie świadectwo wzorcowania³ oraz na zawartość środków działających podobnie do alkoholu, w tym środków zaburzających postrzeganie, świadomość i procesy poznawcze, środków odurzających, psychotropowych lub substancji psychoaktywnych wpływających na stan psychofizyczny pracownika za pośrednictwem medycznego laboratorium diagnostycznego. Na żądanie pracownika zgłoszone przed wykonaniem badania prewencyjnego, o którym mowa w niniejszym ustępie lub bezpośrednio po takim badaniu, wykonywane jest badanie zgodnie z postanowieniami

§5 Odmowa poddania się kontroli, o której mowa w §4 skutkuje obowiązkiem niedopuszczenia do pracy pracownika przez kierownika zakładu pracy lub osobę przez niego upoważnioną. Osoby przeprowadzające kontrolę, o której mowa w §4, są w takiej sytuacji obowiązane niezwłocznie

² Określenie „przyrząd kontrolno-pomiarowy” występuje np. w art. 129a ust. 1 pkt 3 a) ustawy z dnia z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2018 poz. 1990 ze zm.).

³ Świadectwo wzorcowania to oficjalny dokument wydawany zwykle przez narodowe instytuty metrologiczne (w Polsce: Główny Urząd Miar), organy administracji miar (w Polsce: Główny Urząd Miar, okręgowe urzędy miar i obwodowe urzędy miar), akredytowane lub nieakredytowane laboratoria pomiarowe (wzorcujące), zawierający wyniki wzorcowania przyrządu pomiarowego i poświadczający, że wzorcowany przyrząd spełnia określone wymagania po wydawany na podst. art. 6a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach (Dz.U. 2019 poz. 541 ze zm.).

wzwać uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego w celu przeprowadzenia badania stanu psychofizycznego pracownika.

Propozycja zapisów w zakresie umożliwienia pracodawcy dostępu do danych osobowych dotyczących wyroków skazujących za przestępstwa i orzeczeń w sprawach wykroczenia oraz dostępu do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.

Zgodnie z prawem, pracodawcy działający na rynku autobusowych i kolejowych przewozów pasażerskich nie mają dostępu do informacji o wykroczeniach w ruchu lądowym popełnionych przez pracownika. Dane o sprawcach wykroczeń są rejestrowane w elektronicznym zbiorze danych prowadzonym przez Komendanta Głównego Policji. Pracodawca z branży transportowej, nie jest podmiotem uprawnionym do otrzymania informacji przetwarzanych w tym Rejestrze w zakresie, w jakim dotyczą osób przez niego zatrudnionych.

Zgodnie z ustawą o transporcie drogowym, jedyną negatywną przesłanką do zatrudnienia pracownika na stanowisku kierowcy jest prawomocne orzeczenie o zakazie wykonywania zawodu kierowcy. W tym zakresie pracodawcy wolno więc uzyskać informacje o osobach, których dane są gromadzone w Krajowym Rejestrze Karnym. W Rejestrze tym nie są jednak gromadzone dane o popełnionych wykroczeniach (poza przypadkiem dotyczącym kary aresztu).

W związku z tym, przewoźnik zatrudniając kierowcę, nie ma pełnej i wiarygodnej informacji o wykroczeniach w ruchu drogowym popełnionych przez taką osobę.

Wiedza o dużej liczbie powtarzających się wykroczeń drogowych, byłaby sygnałem ostrzegawczym dla pracodawcy, które pozwoliłoby na dodatkowe sprawdzenie kandydata np. przez bardziej szczegółowy proces rekrutacyjny czy dodatkowe szkolenia.

Biorąc pod uwagę fakt szczególnej odpowiedzialności za życie i zdrowie przewożonych pasażerów, jaka wiąże się z wykonywaniem zawodu kierowcy, uprawionym byłoby, aby przewoźnicy jako pracodawcy, mieli możliwość uzyskania informacji także o popełnionych wykroczeniach w ruchu drogowym przez zatrudnianych przez siebie pracowników.

Jak najlepsza i najdokładniejsza weryfikacja kandydatów na to stanowisko, jest wyrazem troski o bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego.

W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie poniższych zmian w przepisach prawa:

W ustawie z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym nadać nowe brzmienie art. 5 ust. 2 pkt 2):

„w stosunku do zatrudnionych przez przedsiębiorcę kierowców, a także innych osób niezatrudnionych przez przedsiębiorcę, lecz wykonujących osobiście przewóz na jego rzecz, nie orzeczono zakazu wykonywania zawodu kierowcy, nie wydano wyroku za wykroczenia, o których mowa w art. 87⁴ lub art. 94⁵ ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2019, poz. 821) i nie skazano za przestępstwa określone w art. 173 – 175, art. 177, art. 178a i art. 180a⁶ ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, z późn. zm.);

Po przyjęciu tej zmiany należałoby rozszerzyć katalog podmiotów uprawnionych do uzyskiwania od Policji informacji o wpisach w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego i zwrócić się o dokonanie zmian w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 488) poprzez dodanie w § 10.1 nowego pkt. 14 o treści:

W związku z liczbą kierowców zawodowych w Polsce i skalą potencjalnych zapytań, ważnym i potrzebnym usprawnieniem, byłoby wprowadzenie automatycznego systemu powiadamiania podmiotu prowadzącego działalność w zakresie transportu osób lub towarów o, kluczowych dla zachowania bezpieczeństwa przewozów, informacjach dotyczących wykroczeń drogowych zatrudnionego kierowcy.

System powiadamiania mógłby obejmować ściśle określone obszary, takie jak np. powiadomienie o utracie prawa jazdy kategorii B i D, powiadomienie o przekroczeniu 75% limitu punktów karnych za naruszenia przepisów ruchu drogowego, powiadomienia o naruszeniu przepisów ruchu drogowego,

⁴ Art.87.§1.Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, (...) §1a.Też samej karze podlega, kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1. §2.Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1,(...)

⁵ Art.94. §1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd, nie mając do tego uprawnienia,(...)

⁶ Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji

mające wpływ na wykonywanie zawodu kierowcy (przykładowo: kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie po użyciu alkoholu lub środka podobnie działającego do alkoholu, spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego).